

TARİH

HATIRLATMALI SORU BANKASI

Mehtap KARAASLAN

 **EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI**

TARİH

SORU BANKASI

Copyright ©

Evrensel İletişim Yayın Dağıtım
San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın her hakkı
EVRENSEL İLETİŞİM LTD. ŞTİ.'e aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

**EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI**

Yeni Ziraat Mah. 655. Sk. No: 15/A
Altındağ / ANKARA

Tel: (0312) 384 65 00

Faks: (0312) 384 61 00

email: evrensel@evrenseliletisim.com.tr

www.evrenseliletisim.com.tr

Yazar

Mehtap KARAASLAN

Genel Yayın Yönetmeni

Engin KARAPINAR

Dizgi - Tasarım - Kapak

Sıla TAŞÇI

Basım Yeri

Korza Basım

978 - 605 - 2110 - ??-?

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'ettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden lâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan lâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

İçindekiler

TARİH

Sayfa No.su

1. ÜNİTE: TARİH VE ZAMAN

Konu Özeti	10 - 13
TYT Soruları	14 - 17
AYT Soruları	18 - 23

2. ÜNİTE: İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ

Konu Özeti	24 - 27
TYT Soruları	28 - 31
AYT Soruları	32 - 41

3. ÜNİTE: ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA

Konu Özeti	42 - 43
TYT Soruları	44 - 47
AYT Soruları	48 - 53

4. ÜNİTE: İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI

Konu Özeti	54 - 57
TYT Soruları	58 - 61
AYT Soruları	62 - 71

5. ÜNİTE: İSLAM MEDENİYETİNİN DOĞUŞU

Konu Özeti	72 - 75
TYT Soruları	76 - 79
AYT Soruları	80 - 84

6. ÜNİTE: TÜRKLERİN İSLAMİYET'İ KABULÜ VE İLK TÜRK - İSLAM DEVLETLERİ

Konu Özeti	90 - 91
TYT Soruları	92 - 95
AYT Soruları	96 - 103

7. ÜNİTE: YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ

Konu Özeti	104 - 107
TYT Soruları	108 - 111
AYT Soruları	112 - 119

8. ÜNİTE: BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI SİYASETİ (1302 – 1453)

Konu Özeti	120 - 121
TYT Soruları	122 - 125
AYT Soruları	126 - 121

9. ÜNİTE: DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER

Konu Özeti	132 - 133
TYT Soruları	134 - 137
AYT Soruları	138 - 143

10. ÜNİTE: BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI MEDENİYETİ

Konu Özeti	144 - 145
TYT Soruları	146 - 149
AYT Soruları	150 - 155

11. ÜNİTE: DÜNYA GÜCÜ OSMANLI (1443 – 1595)

Konu Özeti	156 - 159
TYT Soruları	160 - 163
AYT Soruları	164 - 173

12. ÜNİTE: SULTAN VE OSMANLI MERKEZ TEŞKİLATI

Konu Özeti	174 - 175
TYT Soruları	176 - 177
AYT Soruları	178 - 181

13. ÜNİTE: KLASİK ÇAĞ'DA OSMANLI TOPLUM DÜZENİ

Konu Özeti	182 - 183
TYT Soruları	186 - 185
AYT Soruları	186 - 189

14. ÜNİTE: DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ**KARŞISINDA OSMANLI SİYASETİ (1595 – 1774)**

Konu Özeti	190 - 191
TYT Soruları	192 - 195
AYT Soruları	196 - 203

15. ÜNİTE: DEĞİŞİM ÇAĞINDA AVRUPA VE OSMANLI

Konu Özeti	204 - 205
TYT Soruları	206 - 209
AYT Soruları	218 - 2017

16. ÜNİTE: ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE DENGİ STRATEJİSİ (1774 – 1914)

Konu Özeti	218 - 219
TYT Soruları	220 - 223
AYT Soruları	224 - 231

17. ÜNİTE: DEVRİMLER ÇAĞINDA DEĞİŞEN DEVLET – TOPLUM İLİŞKİLERİ

Konu Özeti	232 - 233
TYT Soruları	234 - 237
AYT Soruları	238 - 247

18. ÜNİTE: SERMAYE VE EMEK

Konu Özeti	248 - 249
TYT Soruları	250 - 251
AYT Soruları	252 - 255

19. ÜNİTE: XIX VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN GÜNDELİK HAYAT

Konu Özeti	256 - 257
TYT Soruları	258 - 259
AYT Soruları	260 - 261

20. ÜNİTE: XX. YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ VE DÜNYA

Konu Özeti	262 - 265
TYT Soruları	266 - 269
AYT Soruları	270 - 277

21. ÜNİTE: MİLLİ MÜCADELE

Konu Özeti	278 - 281
TYT Soruları	282 - 285
AYT Soruları	286 - 297

22. ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

Konu Özeti	298 - 299
TYT Soruları	300 - 303
AYT Soruları	304 - 313

23. ÜNİTE: İKİ SAVAŞ ARASINDAKİ DÖNEMDE TÜRKİYE VE DÜNYA

Konu Özeti	314 - 315
TYT Soruları	316 - 317
AYT Soruları	318 - 323

24. ÜNİTE: II. DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA

Konu Özeti	324 - 325
TYT Soruları	326 - 327
AYT Soruları	328 - 331

25. ÜNİTE: II. DÜNYA SAVAŞI SONRASINDA TÜRKİYE VE DÜNYA

Konu Özeti	332 - 333
TYT Soruları	334 - 335
AYT Soruları	336 - 339

26. ÜNİTE: TOPLUMSAL DEVRİM ÇAĞINDA DÜNYA VE TÜRKİYE

Konu Özeti	340 - 341
TYT Soruları	342 - 343
AYT Soruları	344 - 347

27. ÜNİTE: XXI. YÜZYILIN EŞİĞİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA

Konu Özeti	348 - 349
TYT Soruları	350 - 351
AYT Soruları	352 - 355

! **TARİH;** geçmişte yaşanmış insan ilişkilerinin yer ve zaman göstererek inceleyen, olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kuran, belgelere dayanan, objektif bir sosyal bilimdir.

- Geçmiş ve gelecek bilincine sahip olan tek varlık olan insan, tarihin en eski dönemlerinden itibaren tecrübelerini gelecek nesillere aktarmaya çalışmıştır. Heradotos, İbn-i Haldun, Leopo'd Van Renke, Ahmet Cevdet Paşa, Halil İnalcık gibi farklı zaman ve mekanda yetişen tarihçiler; insanların başlarından geçenleri kayıt altına almış, belgeler oluşturmuş ve incelemişlerdir.

! **OLAY;** tarihte insanlığı etkileyen siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel, dini konularda kısa sürede meydana gelen gelişmelerdir.

- Başlangıcı ve bitişi bellidir.
- Özgündür.
- Tekrarlanamaz.
- Somuttur.
- Yer ve zaman bildirir.

! **OLGU;** tarihte insanları etkileyen olayların ortaya çıkardığı sonuçlara göre uzun sürede oluşan değişimlerdir.

- Süreklilik gösterir.
- Geneldir.
- Tekrar edilebilir.
- Soyuttur.
- Belirli yer ve zamanı yoktur.

- Tarihin konusu insandır. İnsanın faaliyetleri, faaliyetlerinin sonuçları, insanları etkileyen doğa olaylarının sonuçları tarihin konusudur. Siyasi, askeri, sosyal, ekonomik, dini, kültürel unsurlar tarihin konusudur.
- Her bilim gibi tarihinde bir yöntemi vardır. Tarih için en önemli unsur belgedir.
- Tarih geçmişini incelediği için ve zamanı geriye döndürmek mümkün olmadığı için araştırmalarında deney ve gözlem yöntemini kullanamaz.
- Sosyal bir bilim olan tarihte kesin kanunlar yoktur.
- Tarih araştırmalarında belirlenen konu;
 - Kaynakların (belgelerin) araştırılması,
 - Kaynakların sınıflandırılması (tasrif),
 - Kaynakların çözümlenmesi (tahlil),
 - Kaynaklardaki bilgilerin eleştirilmesi (tenkit),
 - Elde edilen bilgilerin birleştirilmesi (terkip-sentez)
 aşamalarından geçilerek araştırılır.

TARİHİN KAYNAKLARI

Oluştugu Döneme Göre	Birinci El Kaynakları (Ana Kaynak)		İkinci El kaynak	
	Olayın geçtiği döneme ait belge ve buluntulardır. Kitabe, abide, arkeolojik buluntu, para, arşiv kayıtları v.b.		Olayın geçtiği dönemin kaynaklarından yararlanarak sonradan oluşturulan kaynaklardır. Kitap, film, makale v.b.	
Kullanılan malzeme ve oluşma şekline göre	Sözlü Kaynak	Yazılı Kaynak	Sesli ve Görüntülü Kaynak	Gerçek eşya ve nesneler (Kalıntılar)
	– Efsane, – Destanlar, – Menkıbeler vb.	– Kitabeler, – Tabletler, – Kitaplar, – Fermanlar – Beratlar – Paralar vb.	– Resimler, – Fotoğraflar, – Filmler, – Video kayıtları vb.	– İskeletler, – Ev kalıntıları, – Eşyalar – Silahlar vb.

TARİHE YARDIMCI BİLİMLER

Coğrafya	İnsan ve mekan etkileşimini inceler. Yer bilimidir.
Kronoloji	Geçmişten günümüze gerçekleşen olay ve olguların zamanını sıralar. Zaman bilimidir.
Arkeoloji	Toprak ve su altında kalıntıları kazı yoluyla ortaya çıkarır. Kazı bilimidir.
Antropoloji	İnsan ırkını ve kültürlerin gelişimin araştırır. Irk bilimidir.
Etnografya	Toplumların örf adet, geleneklerini inceler. Kültür bilimidir.
Epigrafi	Kitabe ve tabletleri inceler.
Paleografi	Yazıları, alfabeleri ve zaman içindeki değişimini inceler. Yazı bilimidir.
Filoloji	Dillerin tarihini, değişim ve gelişimini inceler. Dil bilimidir.
Nüsmatik	Tarihte kullanılmış olan paraları inceler.
Heraldik	Devletlerin kullandığı armaları inceler.
Diplomasi	Siyasi belgeleri inceler.

- Milletlerin ortak hafızası olan tarih, milli ve toplumsal kimliğin oluşması ve korunmasında önemli rol oynar. Tarih sadece milli değildir. toplumların etkileşimi ve gelişimi hakkında da bilgi verir. Tarih insanların araştırma, kanıt bulma, eleştirme, sorgulama, neden-sonuç ilişkisi kurma, çok yönlü düşünme, empati kurma yeteneğini geliştirir.
- Tarihi olaylar incelenirken objektif ve doğru bir değerlendirme yapabilmek için olayı olduğu dönemin şartlarına göre değerlendirmek gerekir.
- Zamanı, iyi kullanmak, geçmişini bir düzende incelemek isteyen insanlar asır, devir, çağ gibi terimleri geliştirmiş ve geçmişini daha rahat incelemeye başlamıştır. Yazı ile hayatını ve tecrübelerini kaydeden insanlığın yazıdan önceki dönemi Tarih Öncesi; yazıdan sonraki dönemi Tarihi Devirler olarak tarihçiler tarafından kayıt altına alınmıştır.
- İnsanlar yaklaşık 6000 yıldır zamanı gün, hafta, ay, yıl gibi birimlere ayırarak, takvimler oluşturarak daha verimli kullanmaya çalışmışlardır.
- Bazı toplumlar takvimi ayın hareketlerine göre "ay yılı" esaslı olarak 354 gün düzenlemiştir. Bazı toplumlar ise takvimi güneşin hareketlerine göre "güneş yılı" esaslı olarak 365 gün düzenlemişlerdir.

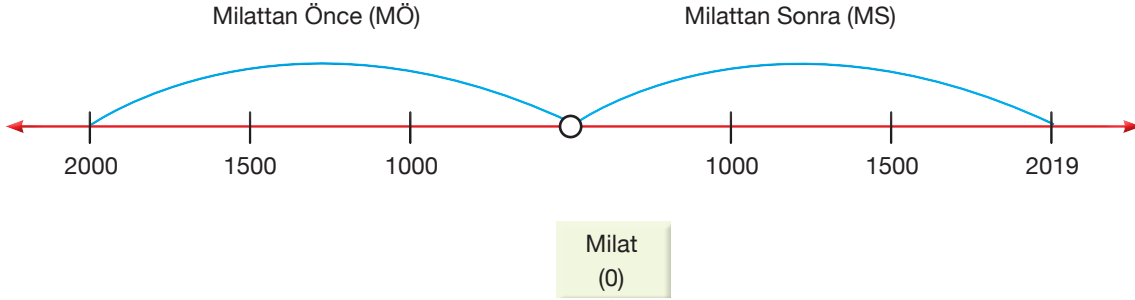

Astronomi çalışmaları toplumların takvim yapmalarında etkili olmuştur. Toplumlar takvimlerin başlangıcını kendilerini en çok etkileyen olaylardan seçmişlerdir. Hristiyanların Hz. İsa'nın doğumunu, Müslümanların Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye hicretini başlangıç sayması bu durumun örnekleri arasındadır.

TÜRKLERİN KULLANDIĞI TAKVİMLER

Oniki Hayvanlı Türk Takvimi	Hicri Takvim	Celali Takvim	Rumi Takvim	Miladi Takvim
– Güneş yılı esaslıdır. – Türklerin kullandığı ilk takvimdir. – İslam öncesinde Türkler kullanmıştır. – Her yıl bir hayvan, ismiyle gösterilir, aylar numaralandırılır.	– Ay yılı esaslıdır. – Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye hicretini başlangıç sayar. – Hz. Ömer Dönemi'nde oluşturulmuştur. – Türkler İslamiyet'in kabulünden sonra kullanmaya başlamıştır.	– Güneş yılı esaslıdır. – Büyük Selçuklu hükümdarı Melikşah'ın emriyle hazırlanmıştır. – Ömer Hayyam tarafından hazırlanmıştır. – Başlangıcı 1079 yılı kabul edilmiştir.	– Güneş yılı esaslıdır. – Osmanlı Devleti'nde mali işleri düzenlemek amacıyla kullanılmıştır. – 1839'dan itibaren kullanılmaya başlanmıştır.	– Güneş yılı esaslıdır. – Hz. İsa'nın doğumunun bir hafta sonrasını (1 Ocak) başlangıç sayar. – Mısır takviminin Romalılar tarafından geliştirilmesi ile oluşturulmuştur. – Ülkemizde 1 Ocak 1926'dan itibaren kullanılmaktadır.

➤ Yüzyılların sınıflandırılmasında milat kavramı dikkate alınır.

99 - 0 MÖ 1. Yüzyıl				0 - 99 MS 1. Yüzyıl			
99 - 50 1. yüzyılın ilk yarısı		49 - 0 1. yüzyılın ikinci yarısı		0 - 49 1. yüzyılın ilk yarısı		50 - 99 1. yüzyılın ikinci yarısı	
99 - 75 1. yüzyılın 1. çeyreği	74 - 50 1. yüzyılın 2. çeyreği	49 - 25 1. yüzyılın 3. çeyreği	24 - 0 1. yüzyılın 4. çeyreği	0 - 24 1. yüzyılın 1. çeyreği	25 - 49 1. yüzyılın 2. çeyreği	50 - 74 1. yüzyılın 3. çeyreği	75 - 99 1. yüzyılın 4. çeyreği

➤ Verilen iki tarihin zaman farkını bulurken; iki tarihte milattan önceyse büyük olandan küçük olan çıkarılır, iki tarihte milattan sonraysa yine büyük olandan küçük olan çıkarılır. Ancak tarihlerden biri milattan önce biri milattan sonra ise iki tarih toplanarak zaman farkı bulunur.

1. • Tarih geçmişte yaşanmış insan ilişkilerini inceleyen bilimdir.
• Tarih araştırmalarında yer ve zaman bellidir.
• Tarihi olaylar arasında neden – sonuç ilişkisi vardır.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında;

- I. Tarihi beşeri bir bilimdir.
II. Tarihi olaylar birbiriyle bağlantılıdır.
III. Tarih araştırmalarıyla kesin sonuçlara ulaşılır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. “Tarih geçmişte yaşanmış insan ilişkilerini yer ve zaman göstererek anlatan, olaylar arasında neden – sonuç ilişkisi kuran belgelere dayanan objektif bir bilimdir.”

Yukarıdaki tanımını dikkate alırsak; “1071’de Malazgirt Ovası’nda Bizans ile karşılaşan Selçuklu ordusu savaşı galibiyetle tamamlamış ve Anadolu’nun fethine başlamıştır.” bilgisinde tarihin tanımındaki hangi unsura yer verilmiştir?

- A) Neden B) Zaman C) Mekan
D) İnsan ilişkisi E) Sonuç

3. İnsan geçmiş ve gelecek bilincine sahip tek varlıktır.

Yukarıdaki durum insanları;

- I. Geçmişini kayıt altına alma,
II. Tecrübelerini gelecek nesillere aktarma,
III. Diğer canlıları kontrol altında tutma

faaliyetlerinden hangilerine yönlendirmiş olabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

4. Tarihin incelediği konular arasında;
– Kurtuluş Savaşı,
– Cumhuriyetin ilanı,
– Türk ve Rum nüfusun göç ettirilmesi
gibi gelişmeler yer alır.

Buna göre;

- I. Siyasi,
II. Askeri,
III. Sosyal

gelişmelerden hangileri tarihin konuları arasında yer alır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

5. Leopold Von Ranke’ye göre “Tarih, hakikatte meydana gelmiş olaylarla ilgilidir. Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisiyle ortaya çıkar. Belge yoksa tarihte yoktur”

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Tarih belgelere dayanır.
B) Belgeler eleştirel olarak incelenmelidir.
C) Belgeler tarihi aydınlatan kaynaklardır.
D) Sadece yazılı belgeler tarihi aydınlatır.
E) Gerçekten yaşanmış olan olaylar tarihin konusudur.

6. Tarihi olay; insanlığı etkileyen siyasi, sosyal, kültürel, dini, ekonomik konularda kısa sürede meydana gelen gelişmelerdir.

Yukarıdaki bilgiye göre;

- I. Ankara Savaşı,
II. Meşrutiyetin İlanı,
III. Kuraklığın nedenleri

gelişmelerinden hangileri tarihi olaya örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. Tarih Öncesi Çağları araştıran için kalıntılar büyük önem taşıırken sözlü kaynakları da kullanabilir. Tarihi Çağları araştıranlar için ise bu kaynakları yanına yazılı kaynaklar da eklenir.

Bu bilgiye göre;

- I. Yazılı kaynaklar Tarihi Çağların araştırılmasında kullanılır.
- II. Yazı tarihin her dönemini aydınlatan bir kaynaktır
- III. Tarih Öncesi ve Tarihi Çağların araştırılmasında farklı kaynaklar kullanılabilir.

yargılarından hangilerini ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. Tarih biliminde belirlenen konu kaynaklardan araştırılır. Kaynaklar sınıflandırıldıktan sonra, eleştirel bir gözle incelenir ve elde edilen bilgiler birleştirilir.

Bu bilgiye göre;

- I. Tarihin belirli bir araştırma yöntemi vardır.
- II. Tarih sadece yazılı belgeleri inceler.
- III. Tarih kaynaklara dayandırılarak araştırma yapılır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Tarihte olayın geçtiği döneme ait belge ve bulgular birinci elden kaynaklardır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki kaynaklardan hangisi İslam Öncesi Türk tarihini aydınlatan birinci elden kaynaklara örnek gösterilemez?

- A) Kitabeler
B) Abideler
C) Paralar
D) Arkeolojik buluntular
E) Belgesel filmler

10. Babür Devleti kurucusu Babür Şah 1531 de yayımladığı ve kendi hayatını anlattığı Babürname adlı eserinde; devletin ilk dönemleri ile ilgili bilgilerde vermiştir. Böylece eser sadece bir anı değil tarihi bir eser niteliği kazanmıştır.

Bu bilgiye göre Babürname için;

- I. XVI. yüzyılda yayımlanmıştır.
- II. Birinci elden bir tarihi kaynaktır.
- III. İlk Türkçe yazılı eserdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. Sümerlerle ilgili bilgi verecek olan Levent Öğretmen kazılarda bulunan ev eşyaları, çivi yazılı tabletler ve Muazzez İlmiye Çığ'ın "Gılgamesh" adlı eseriyle derse girmiştir.

Bu bilgiye göre Levent Öğretmenin aşağıdaki kaynak türlerinden hangisini kullandığı söylenemez?

- A) Sözlü kaynak
B) Birinci elden kaynak
C) Yazılı kaynak
D) İkinci elden kaynak
E) Kalıntı

12. Tarih biliminin inceleme alanı insandır. İnsanların siyasi, askeri, ekonomik, dini, kültürel faaliyetleri; faaliyetlerinin sonuçları, insanları etkileyen doğa olaylarının sonuçları tarihin inceleme alanına girer.

Bu bilgiye göre tarih için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yaşanmış olayları inceler.
B) Farklı yönleriyle insanı konu alır.
C) İnsanı etkileyen doğa olaylarını da inceler.
D) Olayları yeri ve zamanına göre sınıflandırır.
E) Beşeri unsurları inceler.

1. "Tarih sosyal bir bilimdir; çalışma yöntemi ve çalışma alanı da buna göre şekillenir."

Yukarıda yargıdan yola çıkarak tarih biliminin;

- I. Araştırma,
- II. Deney – gözlem,
- III. Sorgulama

yöntemlerinden hangilerini kullandığı söyle-nemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

2. Ahmet Cevdet Paşa tarihi tanımlarken "Tarih bir olayın sadece filan tarihte olduğunu bilmek değil geçmişte meydana gelen olayları değerlendirmek ve bu olaylardan ders almaktır" ifadesini kullanmıştır.

Bu bilgiye göre Ahmet Cevdet Paşa'nın tarih tanımından aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- B) Tarih için olayların yaşandığı zamanın bilinmesi tek başına yeterli değildir.
- B) Tarihte geçmişte yaşananları değerlendirmek gereklidir.
- C) Tarih millî kimlik oluşturmayı amaçlar.
- D) Tarih geçmişte yaşananlardan ders almayı hedefler.
- E) Tarih geçmişte yaşananları inceler.

3. "Olgu tarihte insanlığı etkileyen olayların ortaya çıkardığı sonuçlara göre uzun sürede gerçekleşen gelişmelerdir." **yargısında göre;**

- I. İslamiyet'in Kuzey Afrika'da yayılması,
- II. Türklerin İslamlaşması,
- III. Türkiye'nin demokratikleşmesi

gelişmelerinden hangileri tarihi olguya örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. 1071'de gerçekleşen Malazgirt Savaşı sonrası Anadolu Türkler tarafından fethedilmeye başlamış; buradan itibaren Anadolu'nun Türkleşmesi süreci başlamıştır.

Yukarıdaki bilgide verilen;

- I. Malazgirt Savaşı'nın yaşanması,
- II. Anadolu'nun fethinin başlaması,
- III. Anadolu'nun Türkleşmesi

gelişmelerinden hangileri tarihi olguya örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Üzerinde yazı olan her türlü kaynak tarih bilimi için yazılı kaynaktır.

Bu bilgiye göre tarih biliminin kullandığı yazılı kaynaklar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Heykeller
- B) Kitabeler
- C) Paralar
- D) Gazeteler
- E) Devlet arşivleri

6. XX. yüzyıl sonlarına kadar Osmanlı tarihinin ilk parasının Orhan Bey Dönemi'nde basılan gümüş para olduğu bilinirken; Söğüt ve Domaniç civarında yapılan kazılarda Osman Bey Dönemi'ne ait bakır paralar bulunmuştur. Böylece Osmanlı Devleti'nde ilk paranın Osman Bey Dönemi'nde basıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıdaki bilgiye göre tarih bilimi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nümitmatik biliminin çalışmalarından yararlanır.
- B) Yeni araştırmalar bilgilerde değişikliğe neden olabilir.
- C) Dinamik bir bilimdir, çalışmalar devam etmektedir.
- D) Kazılar en kesin bilgilere ulaşılmasını sağlamıştır.
- E) Arkeoloji biliminin çalışmalarından yararlanır.

7. I. Yazılı kaynaklar Tarihi Çağların aydınlatılmasında etkilidir.
II. Kalıntılar tarihin her dönemini aydınlatılabilir.
III. Video ve ses kayıtları son dönemlerin tarih araştırmalarında kullanılan kaynaklar arasındadır.

Tarih araştırmalarının kaynakları ile ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. Tarihi olayları yaşandığı dönemin şartlarına göre değerlendirilmelidir. Günümüz değer yargıları ile yapılan değerlendirmeler bizi gerçek bilgiden uzaklaştırır. Olaylar yaşandığı çağın ve toplumun özelliklerini taşır.

Bu bilgiye göre;

- I. Tarihi olaylar yaşandığı dönemin özelliklerini taşır.
II. Olayları yaşandığı döneme göre değerlendirmek daha gerçekçidir.
III. Olaylar sadece yaşandığı anda değerlendirilmelidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Mısırlılar güneşin hareketlerini inceleyerek güneş yılı esaslı takvimi yapmışlardır. Romalılar bu takvime son şeklini vermiş ve miladi takvim olarak günümüze taşınmasını sağlamışlardır.

Yalnız bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mısırlılar astronomi çalışmaları yapmıştır.
B) Takvim farklı uygarlıkların katkısıyla gelişmiştir.
C) Güneş yılı takvimi en yaygın kullanılan takvimdir.
D) Güneş yılı takvimi değişikliklerle günümüze kadar gelmiştir.
E) Takvim uzun bir süreç içinde gelişmiştir.

10. Yazının icadı ile tarihin kaydını tutmaya başlayan insan için büyük bir değişim süreci başlamıştır. Bu nedenle yazıdan önceki döneme Tarih Öncesi, yazıdan sonraki döneme Tarihi Dönemler denmiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yazının icadı dünyadaki en önemli gelişme olmuştur.
B) Yazının icadı insanlık açısından dönüm noktası olmuştur.
C) Yazının icadı tarihin dönemlendirilmesinde etkili olmuştur.
D) Yazıdan önceki ve sonraki dönem farklı özellikler taşımaktadır.
E) Yazı ile beraber insanlar yaşadıklarının kaydını tutmaya başlamıştır.

11. Türkler tarihlerinde ilk olarak kendi yaptıkları On İki Hayvanlı Türk Takvimi'ni; İslamiyet'in kabulünden sonra Hicri Takvim'i kullanmışlardır.

Bu bilgiye göre Türklerin tarihlerinde farklı takvimler kullanmalarında;

- I. Din değişikliği,
II. Maddi kaygılar,
III. Milli kültürü koruma isteği

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

12. 1079 yılında Büyük Selçuklu hükümdarı Melikşah'ın isteğiyle, Ömer Hayyam tarafından kurulan astronomi heyeti tarafından hazırlanmıştır.

Celali Takvimle ilgili verilen yukarıdaki bilgiye bakılarak;

- I. Türk devletine ait bir takvimdir.
II. XI. yüzyılda kullanılmaya başlamıştır.
III. Kısa süreli kullanılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

1. Tarihi bir olayı bir metinle anlatmak isteyen araştırmacının bu metinde aşağıdakilerden hangisine yer vermesi gerekli değildir?

A) Olayın yeri
B) Olayın sonuçları
C) Olayın zamanı
D) Olayın nedenleri
E) Konuyla ilgili kendi fikri

2. İnsanların en eski dönemlerden itibaren tarihlerini kayıt altına almalarında;

I. Tecrübelerini gelecek nesillere aktarma,
II. Toplumsal sınıflaşmayı belirginleştirme,
III. Milli kimliklerini devam ettirme

isteklerinde hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

3. “Tarih; geçmişle anlamak geleceği yönlendirmek için gereklidir.” fikrini savunan bir tarihçi tarih bilimi için;

I. Geçmişle gelecek arasında bir köprü olduğu,
II. Geçmişle ilgili bilgi vererek anlamayı kolaylaştırdığı,
III. Geleceği şekillendirmek için gerekli olduğu

yargılarından hangilerini desteklemiş olur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

4. Halil İnalcık “Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir” yorumuyla daha çok tarih biliminin hangi yönüne vurgu yapmıştır?

A) Belgelerle açıklanması.
B) İnsanların geçmişini incelemesi.
C) Olaylar arasında neden – sonuç ilişkisi kurması
D) Olayların yeri ve zamanını belirtmesi.
E) Objektif araştırma yapması.

5. Tarih bilimi için aşağıdaki bilgilerden hangisi verilirse yanlış olur?

A) Sosyal bir bilimdir.
B) İnsanların geçmişte yaşadıklarını inceler.
C) Belgelere dayanarak araştırma yapar.
D) Deney ve gözlem yöntemi ile araştırma yapar.
E) Olaylar arasında neden – sonuç ilişkisi kurar.

6. İslam öncesinde Türkleri inceleyen bir araştırmacı “Orta Asya’da yaşanan kuraklık, Türklerin batı yönünde göçlerinin başlamasına etkili olmuştur.” sonucuna ulaştığında tarih biliminin;

I. Neden – sonuç ilişkisi kurma,
II. Doğa olaylarının sonuçlarının insanlara etkisini inceleme,
III. Kesin kanunlara sahip olmama

özelliklerinden hangilerine vurgu yapmış olabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi tarih biliminde bir konu olarak ele alınamaz?

- A) Dünya'nın oluşum şekli
- B) Bolşevik İhtilali'nin gerçekleşmesi
- C) Milliyetçilik fikrinin yayılması
- D) Yazının icadı
- E) Orta Asya Türk göçleri

8. I. İslamiyet'in Hz. Muhammed'e inmesi
II. İstanbul'un fethi
III. Milliyetçilik fikrinin yayılması
IV. Anadolu'nun Türkleşmesi
V. Malazgirt Savaşı

"Tarihi olay başı ve sonu belli olan, kısa süreli gelişmelerdir" **yargısına dayanarak yukarıdaki gelişmelerden kaç tanesi tarihi olaya örnek gösterilebilir?**

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

9. • Tarihi bir olguda belirli bir yer ve zaman söz konusu değildir, soyuttur.
• Tarihi bir olay yer ve zaman bellidir, somuttur.

Yukarıdaki iki bilgiye göre aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Talas Savaşı – Olay
- B) İslamiyet'in yayılması – Olay
- C) Hudeybiye Antlaşması – Olay
- D) Türklerin yerleşik hayata geçmesi – Olgu
- E) Avrupa'nın çağdaşlaşması – Olgu

10. Tarih biliminin araştırmalarında deney ve gözlem yöntemini kullanamamasında;

- I. Geçmişte yaşanmış olayları incelemesi,
- II. Konusunun insan olması,
- III. Olaylar arasında neden – sonuç ilişkisi kurması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

11. Tarih biliminin araştırma yöntemi nedir?

Yukarıdaki soruya aşağıdaki cevaplardan hangisi verilirse yanlış olur?

- A) Belgelere dayanarak araştırma yapar.
- B) Birden çok kaynağı inceler.
- C) Deney ve gözlem yöntemini kullanamaz.
- D) Kesin kanunlarla açıklanır.
- E) Kaynakların karşılaştırılması ve eleştirilmesi ile daha doğru bilgilere ulaşır.

12. I. Belgelerin incelenmesi
II. Deneyler yapılması
III. Uzun süreli gözlem yapılması

Yukarıda verilenlerden hangileri tarih araştırmalarında kullanılan yöntemler arasında gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

1. • Tarihi olay biriciktir, özgündür ve tekrarlanamaz.
• Tarihi olgu geneldir, tekrar edebilir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki gelişmeler olay ve olgu diye gruplandırıldığında hangisi tek kalır?

- A) Sivas Kongresi'nin toplanması
B) Cumhuriyetin İlanı
C) I. Dünya Savaşı'nın başlaması
D) Türkiye'nin modernleşmesi
E) Mondros Ateşkesi'nin imzalanması

2. I. Deney ve gözlem yöntemini kullanamaz.
II. Kesin kanunları yoktur.
III. Belgelere dayanarak çalışır.

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri tarihi diğer bilimlerden ayırır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Sıla Öğretmen Büyük Taarruzu anlatırken;
I. 12.sınıf ders kitabı,
II. İstiklal madalyası,
III. Savaşa katılan Türk askerinin mektubu
gibi materyalleri kullanmıştır.

Sıla Öğretmen'in kullandığı yukarıdaki materyallerden hangileri birinci elden kaynaklara örnek gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

4. I. Sözlü kaynaklar
II. Kalıntılar
III. Yazılı kaynaklar

Tarih biliminin araştırmalarında kullanılan yukarıdaki kaynaklardan hangileri hem Tarih Öncesi hem de Tarihi Çağların aydınlatılmasında kullanılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

5. Orhun Kitabelerini inceleyerek; kitabelerin Kök Türk alfabesi ile Türkçe yazıldığını tespit eden bir araştırmacı;

- I. Epigrafiya,
II. Filoloji,
III. Paleografya

bilimlerinden hangilerinden yararlanmış?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

6. Aşağıda Osmanlı tarihi araştırmalarında kullanılan unsurlar ve bu araştırmaya yardımcı olan bilimlerin eşleştirilmelerinden hangisi yanlış verilmiştir?

- A) Osmanlı arşivlerinin incelenmesi – Diploması
B) Gümüş paraların incelenmesi – Nümizmatik
C) Osmanlı armasının incelenmesi – Heraldik
D) Osmanlı tarihinde yaşanan olayların zamana göre sıralanması - Antropolji
E) Osmanlıda yaşayan insanların örf ve adetlerinin incelenmesi – Etnografya

7. Tarih biliminin araştırılması ve öğretilmesi;

- I. Milli kimliğin oluşması,
- II. Toplumsal bilincin oluşması,
- III. Milli birlik ve beraberliğin oluşması

durumlarından hangilerinde olumlu etki yaratır?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. Bireyin tarih bilincine sahip olması;

- I. Tarihle ilgili bilgileri eleştirel değerlendirme,
- II. Farklı bilgileri analiz edebilme,
- III. Kesin doğru bilgiye ulaşma

**becerilerinin hangilerini kazanmasında etkili-
dir?**

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

9. İlk Çağda;

- Mısırlıların güneşin hareketlerine dayanan 365 günlük güneş yılı esaslı takvimi düzenlemiştir.
- Sümerler ayın hareketlerine dayanan 354 günlük ay yılı esaslı takvimi düzenlemişlerdir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Zamanla güneş yılı esaslı takvim tek takvim haline gelmiştir.
- B) İlk Çağda astronomi çalışmaları görülmüştür.
- C) Sümerler ve Mısırlılar benzer alanlarda çalışmalar yapmışlardır.
- D) Takvimler farklı düzenlemeler içermektedir.
- E) Gök cisimleri takvimler için ilham kaynağı olmuştur.

10. Tarihi olayları incelerken olayları yaşandığı dönemin şartlarına göre değerlendirmek gerekir.

Bu şekilde yapılan değerlendirme;

- I. Objektif araştırma yapma,
- II. İncelenen olayı daha iyi anlama,
- III. Olayları gözlem yoluyla inceleme

durumlarından hangilerini kolaylaştırır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

11. Tarihin dönemlendirilmesinde toplumlar kendi tarihlerinde önemli olan olayları esas almışlardır. Özellikle Avrupalı tarihçiler bu dönemlendirmede etkili olmuşlardır.

Yukarıdaki bildideki yargıya;

- I. İstanbul'un fethi,
- II. Kavimler Göçü,
- III. Fransız İhtilali

gelişmelerinden hangileri örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

12. Güneş yılı esaslıdır.

- Türklerin kullandığı ilk takvimdir.
- Kök Türk ve Uygur devletleri tarafından kullanılmıştır.

Yukarıda özellikleri verilen takvim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) On İki Hayvanlı Türk takvimi
- B) Hicri takvim
- C) Rumi takvim
- D) Celali takvim
- E) Miladi takvim

1. Bizans ile Selçuklu Devleti arasında yaşanan Malazgirt Savaşı'nı incelerken kullanılan aşağıdaki kaynaklardan hangisi ikinci elden kaynaklara örnek gösterilebilir?

A) Malazgirt Savaşı Belgeseli
B) Bizans arşiv kayıtları
C) Malazgirt Ovası'nda bulunan arkeolojik kalıntılar
D) Savaşta kullanılan silahlar
E) Askerlerin savaşta giydiği zırhlar

2. Tarih bilimi araştırmalarında yere ve zamana mutlaka dikkat edilmeli; bilgilerde de bu iki unsura yer verilmelidir.

Yukarıdaki bilgide;

I. Kronoloji,
II. Coğrafya,
III. Etnografya

bilimlerinden hangilerinin tarih için önemine vurgu yapılmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Tarihe yardımcı bilimlerin bazıları sadece yazının kullanıldığı dönemleri aydınlatmakta kullanılabilir.

Aşağıdaki tarihe yardımcı bilimlerden hangisi yukarıdaki bilgideki yargıya uygun değildir?

A) Filoloji
B) Arkeoloji
C) Nümizmatik
D) Paleografya
E) Diplomatik

4. "Tarih bireylere yaşadığı toplumun geçmişini öğreterek, kişinin kendi milletine aidiyet duygusuyla bağlanmasını sağlar."

Bu bilgiye göre;

I. Tarih milliyetçilik duygusunu güçlendirir.
II. Tarih dini birliği sağlamakta etkilidir.
III. Tarih toplumun geçmişiyle bağ kurmasını sağlar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

5. Tarih bilimini öğrenme milli bilinci oluşturmak ta büyük bir etkiye sahiptir. Ancak sadece bunun için öğrenilmez. Tarih bilimi kişide yeteneğini geliştirir.

Yukarıda verilen bilgideki boşluğa aşağıdaki-lerden hangisi getirilirse bilgi yanlış olur?

A) Neden – sonuç ilişkisi kurma
B) Geçmişle empati yapabilme
C) Araştırma – kanıt bulma
D) Çok yönlü düşünebilme
E) Yaşadığı yerin coğrafi özelliklerini öğrenme

6. Türklerin kullandığı aşağıdaki takvimlerden hangisinin kullanılmaya başlamasında daha çok din değişikliği etkili olmuştur?

A) On iki Hayvanlı Türk takvimi
B) Hicri takvim
C) Celali takvim
D) Rumi takvim
E) Miladi takvim

7. • Ay yılı esaslıdır.
• Türk – İslam devletleri tarafından uzun süre resmen kullanılmıştır.
• Ülkemizde şu an sadece dini hesaplamalar için kullanılmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen takvim aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Miladi takvim
B) Rumi takvim
C) Celali takvim
D) Hicri takvim
E) On İki Hayvanlı Türk takvimi

8. I. On İki Hayvanlı Türk takvimi
II. Celali takvim
III. Miladi takvim

Yukarıda verilen takvimlerden hangileri Türk-lerin düzenlediği ve aynı zamanda kullandığı takvimlere örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

9. “Yazı MÖ 3200 de icat edilmiştir.”

Buna göre;

- I. Yazı günümüzden yaklaşık 5200 yıl önce icat edilmiştir.
II. Yazının icadı MÖ 33. yüzyılda olmuştur.
III. Yazı İsa’nın doğumundan 3200 yıl önce icat edilmiştir.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi günümüze diğerlerinden daha uzak bir tarihte gerçekleşmiştir?

- A) MÖ 3200 – Yazının icadı
B) MÖ 1280 - Kadeş Antlaşması
C) MS 375 - Kavimler Göçü
D) MS 610 - İslamiyet’in doğuşu
E) MS 1789 – Fransız İhtilali

11. Miladi takvimle ilgili aşağıda verilen bilgiler-den hangisi yanlıştır?

- A) Güneş yılı esaslıdır.
C) Mısırdan icat edilen takvimin geliştirilmesiyle oluşmuştur.
C) Yazının icadı ile kullanılmaya başlamıştır.
D) Hz. İsa’nın doğumunu başlangıç sayar.
E) 1926’dan itibaren ülkemizde kullanılmaya başlamıştır.

12. “Toplumlar takvimlerine kendileri için önemli gör-dükleri olayları başlangıç saymıştır” **yargısına;**

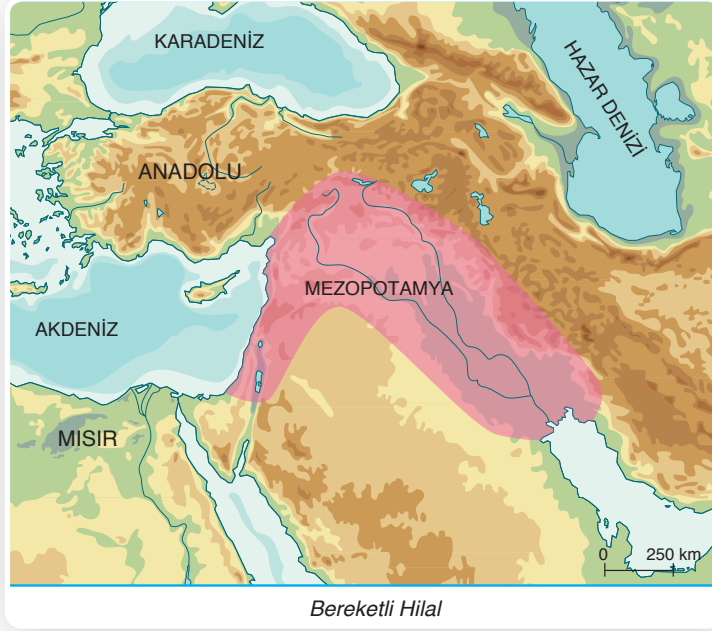
- I. Yunanlıların ilk olimpiyat oyunlarını,
II. Müslümanların hicreti,
III. Hristiyanların Hz. İsa’nın doğumunu

takvimlerine başlangıç yapmalarından hangi-leri örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

! Günümüzden yaklaşık 2.5 milyon yıl önceye dayanan Dünya tarihinde yazıdan önceki dönem kayıt altına alınamadığı için, arkeolojik araştırmalarla elde edilen verilere göre bilgilere ulaşılmıştır.

- Buzulların erimesiyle oluşan ılıman alanlarda günümüzden 12 bin yıl önce Bereketli Hilal denilen Anadolu-Mezopotamya civarında ilk yerleşimler başlamıştır.

- İnsanlar başta avcılık ve toplayıcılıkla uğraşmış ve göçebe yaşamıştır.
- Doğadan topladığı tahılları ıslah ederek tarımsal faaliyetlere başlayan insanlar üretici hale gelmiştir. Bu dönemde hayvanları evcilleştiren insan, yerleşik hayata da geçmiştir. Ancak avcılık ve toplayıcılıkla bir taraftan devam etmiştir.
- Yapılan kazılarda MÖ 9000'lerden itibaren Anadolu'da tahıl üretim faaliyetlerinin Diyarbakır Çayönü ve Malatya - Cafer Höyük'te başladığı görülmüştür. Bu durum tahılın anavatanının Anadolu olduğu göstermektedir.
- Yazıdan önceki dönemde mağara ve kaya sığınaklarında küçük gruplar halinde yaşayan insanlar zamanla bir kısmı toprağa gömülü kulübeleri barınak olarak kullanmaya başlamıştır.
- İlk insanlar eşyalarını başta taşı ve kemiği yontarak yapmışlardır. Daha sonra tahta ve topraktan (seramik) eşyalar yapmışlardır. Yerleşik hayata geçen insanlar tarım aletleri, tahıl öğütme taşları yapmaya başlamışlardır.
- Anadolu'da Göbeklitepe (Urfa), Çatalhöyük (Konya), Çayönü (Diyarbakır) Truva (Çanakkale), Macunçay (Ankara) Hacılar (Burdur) yazıdan önceki döneme ait yerleşim yerleridir. Göbeklitepe en eski dini mimari örneklerinin görüldüğü, 12 bin yıl öncesine ait bir yerleşim yeridir. Çatalhöyük tarım ve hayvancılığın yapıldı köy yerleşiminden, kent yerleşimine geçilen, ilk yerleşim yerlerinden biridir. Çayönü bölgesinin köy yerleşimi olarak ilkidir. Ayrıca Yakın Doğu'nun en büyük yerleşim yeridir.